

Novi zvon

Novi zvon, letnik II, številka 2

Urednica:
Gaja Jezernik Ovca

Lektorica:
Anja Radaljac

Mentor:
dr. Tomo Virk

Oblikovanje:
Gaja Jezernik Ovca

Naklada:
∞

Ljubljana, februar 2013

Kazalo

Intervju: Patrik Holz	3
Sara Remžgar: Pot nazaj	5
Sara Remžgar: Dvojnik v osemnajstem	6
Veronika Šoster: Zakaj sem zadnji korak pustila prav na GGB	7
Patrik Holz: Igram se z jutrom	9
Patrik Holz: Dekagram	10
Verdana Grisogono: Življenja ne zavoziš	11
Verdana Grisogono: Nič ni zastonj	12
Urška Pečkaj: dve neimenovani pesmi	14
Anja Silovšek: Dnevniški zapisi januarjev; Potencialna eksaktnost	15
Sandra Erpe: Tolmač	16
Majda Arhnauer Subašič: Neznanec nekega vogala	17

Patrik Holz

Naslednja stopnja je seveda lastna skupina glasbenikov

V tej številki vam predstavljamo perspektivnega ustvarjalca Patrika Holza, ki je s svojo poezijo pomembno vplival tudi na Novi zvon. Z njim smo se pogovarjali o njegovem inovativnem in zanimivem pristopu tako pri pisanju poezije kot tudi pri predstavljanju le-te na literarnih večerih, potem pa smo se sprehodili še po poteh njegove nastajajoče diplomske naloge, v kateri se ukvarja z nonsens poezijo.

Najprej me zanima sinkretičnost tvoje poezije (oz. vnašanje elementov drugih pesmi), kar naj bi bilo zelo učinkovito predvsem na literarnih večerih. Lahko opišeš svoj nastop? Kako ga sprejemajo poslušalci?

Ta sinkretizem osebno poimenujem kot "reaktivce idej". Dejansko so to sprožilci navdiha, ki služijo kot dodana vrednost k moji poeziji. Mislim, da smo literaturo pripeljali do točke, ko ne deluje več tako, kot bi morala. Zato je na neki način sinkretizem, t. j. prepletanje različnih umetnosti (literature-glasbe-slikarstva-idea) ne samo opcija, temveč nuja.

Literarni nastopi so definitivno zanimivi tudi širšemu občinstvu, ki recimo obožuje rock glasbo oziroma preprosto - glasbo. V živo so ti glasbeni izseki, predvajani v original posnetku. Pri tem se soočam z obilico tehničnih težav, zato sem se na zadnjem nastopu odločil citate kar sam zapeti – bil je neke vrste akustični nastop. Naslednja stopnja je seveda lastna skupina glasbenikov, ki bi me podpirala namesto original posnetkov. V glavnem veliko je možnosti, potrebno je samo izbrati pravo v danem trenutku.

Odzivi so fenomenalni, tudi od tistih, ki jim "elitistična" literatura ni blizu. Obenem pa nekateri pravijo, da sem rojen v napačni generaciji, pri tem mislijo na svinčena leta slovenskega avantgardizma, ko so se pojavljale podobne domislice. Drugim pa preprosto ni všeč prepletanje literature z glasbo in sinkretizem dojemajo kot napad na integriteto poezije. Sam pa bralcem oz. poslušalcem puščam prosto pot izbire.

Za diplomu se ukvarjaš z nonsens poezijo, zanima me, ali lahko kaj več poveš o tej temi, zakaj si jo pravzaprav izbral?

Drži, tj. *Nonsens v slovenski literaturi 20. stoletja*, s poudarkom na drugi polovici prejšnjega stoletja. Temo sem si izbral, ker se s tem še nihče ni ukvarjal na tak način. Barbara Simoniti je leta 1997 objavila obširno raziskavo, kjer je postavila temelje temu žanru in povzela definicijo nizozemskega teoretika Wim Tiggesa. Takoj moram postaviti dva razločka: nonsens kot žanr, ki izvira iz angleške literature 19. stoletja preko limerickov Edwarda Leara, Carrollove Alice v čudežni deželi in njenega nadaljevanja Alice v deželi ogledal; ter nonsens kot ubesedovalni postopek, ki nastaja v vsakdanjem pogovoru in kot tak tudi v ogromno delih. Simonitijeva je kot vzorčno nonsens besedilo dokazala Butalce Miličinskega, sam k temu dodajam še Zorana Predina, Milana Kleča, Andreja Rozmana Rozo, otroške pesmice Borisa A. Novaka in ne nazadnje tudi Tomaža Šalamuna in Milana Jesiha. Pri slednjima se nonsens odvija bolj ali manj na način sredstva, kar pa še ne pomeni, da sta brez

tipičnih nonsens besedil. Kot zanimivost: nihče ni ob *Gobicah* Šalamuna zapisal, da gre za arhetipski primer nonsens žanra. Kot čisto nonsens pesniško zbirko pa bi izpostavil *Parado* Milana Kleča.

Nekaj mojih nonsens pesmi je bilo objavljenih v zadnji tematski številki, v tekoči številki pa ga je moč najti v programski pesmi *Igram se z jutrom*, kjer nastaja predvsem na retorični figuri katahreze, npr. *lepinje v šahu*.

Intervjuvala: *Veronika Šoster*

Sara Remžgar

Pot nazaj

Neponovljivi valovi resničnosti
butajo vame s svojimi koprenastimi
zmotami in iztrganim upanjem
na slast, ki mi je oplazila prsi
in zazijala tja, kjer smrt preži za odprtimi vrati.

Črna luna reže sredico
svojih pošasti in mi namenja le rezek
odziv: vajena je takšnih prizorov
iztrošenosti, rožnega popka tik pred
naslado rodovitnosti, tik pred desetletji
sušnega stiska roke, kozarca mleka.

Vdana v napetostni odsev tvoje rjavkaste kože,
svilene kože, kamor se ne ujame
muha enodnevnica in čriček nima kje
napojiti speva žalostink;
izbrana v množici vprašajev in klicajev
in udarcev po mizi, zavutih v lični temi svežine,
iztrgana iz očetovega predalnika milosti, vere,
sesuvam hrepenenje po vrednosti ostajanja,
po poti nazaj
v drobce izdihanih omamljenj
in ničevost zlaganih izgub
tebe in sebe in praznih prostorov.

Dvojniki v osemnajstem

Vidim te hiteti v zaprta vrata
in vzpenjati na goro želja, s pričakovanjem,
zatrtim v kali,
da te nikdar ne vpijem,
ne vzljubim,
tako kot takrat, prav tako kot takrat.

Daleč stran sem privedla gostijo
izmišljenih kačjih zvarkov,
začarala sem jih v pisma,
v papir, ki se ni rodil,
a se je videl
globoko v materinem naročju
in prodril do oči nočnega vida.

Daleč stran grem,
stran od ponorelih ptičev in mrčesa,
mrhovinarjev v modro-belih haljah,
v mojih in tvojih in najinih.
V snežinko si spletem hrepenenje
po rožnatem plišu, po črnih in rdečih črvičkih
v tvojih laseh.

Daleč stran te vzamem
še enkrat, v osemnajstem,
v modrem,
v belem,
v črnem,
v levji preobleki in oblizu nedolžnosti.
A ko se vrnem, pričakaj me z rezilom na kljuki.

Veronika Šoster

Zakaj sem zadnji korak pustila prav na Golden Gate Bridgeu

Na koncu bi najbolj potrebovala senco,
da jo zavijem v uspavanko, preden dam slovo težnosti.

Jezi me, ker se ne spomnim naslova filma,
mogoče so bile samo sanje, ali pa blodnje,
kar je po navadi enako –

vse se ostudno preliva, okus ima po zогlenelih delčkih upov,
najbolj žalostno je, da sploh ne potujemo, ampak ostajamo na isti točki,
kakor da bi nas kopje čez drobovje vedno znova pribilo na cement,
med krivinami izgubljamо sebe in vse ostale,
ko pozabiš šteti, se ti zabriše pot domov, čeprav to sploh
ni tvoj dom, ampak samo prašna Potemkinova kulisa,
ki tam stoji kot, no, kulisa, in se ti privoščljivo nasmiha,
ha, če ničesar nimaš, te ni, krivine, krivine,
zakaj postaja vse tako zamegljeno, zakaj ničesar ne vidim,
mogoče pa nisem nič več od atomov, ki me držijo skupaj,
ampak to vendar nima smisla, atomi so izmuzljivi,
mi pa stojimo vedno na istem mestu, čeprav srečujemo neznane ljudi,
ki se nam smejiо ali pa tudi ne, vsekakor ob tem vedno pomislim,
da smo ljudje edina žival, ki kaže zobe, ko je česa vesela,
kar je preprosto ogabno, pošasti smo, mi pošasti smo ljudje,
ki stojijo venomer nepremično na obodu krožnic, kdaj pa kdaj

sicer komu uspe in spregleda, takega se da spoznati že na daleč,
saj si začne trgati meso z obraza in ima usta polna okruškov lastnih zob,
ampak takrat je že preveč odmaknjen in je prepozno, da bi poiskali njegove oči in ...

– vem samo to, da ko je konec tvojega sveta, je konec celega sveta, pa naj
govorijo, kar hočejo.

Patrik Holz

Igram se z jutrom

Sem tisti s koleščkom
na luni.
Sem tisti, ki sliši cvetje
v jeseni.
V veži doma
ščijem mavrico,
to neobrušeno nit
benignih.
Sem tisti,
ki voha podgane v steni.
Igram se z jutrom,
sladkim
kot naključno
srečanje šivalnega stroja
in dežnika
na obdukcijski mizi.
Programiram lepinje v šahu
sem tisti,
od trnulj zmikasten.
Sloe gin, sloe gin
Tryin' to wash away the pain inside¹
Prosim vas!
Ko je konec glasbe,
ugasnite luči.

---

¹ Joe Bonamassa - Sloe gin

Dekagram

Prišla?

Prišla bo.

Prišla bo do nas.

Preteklost

si mane z mojimi prsmi

svoje lepljive oči,

solze ji odtekajo po artritičnih prstih.

Iztekel ji je rok uporabe,

njene konzervaste hranilne snovi so izpuhtele v prah,

na policah se pasejo Budistični jazbeci

na stopnicah je najdbišče Picassovih slik

Casio gramofon vrti,

vinilsko ploščo mojih dni:

Help, I need somebody,

but not just anybody

Help, you know I need someone, help. I

vsak dekagram dihanega zraka

spaja stene pokerskega prehlada ...

zato zakašljam v čas sprememb.

Verdana Grisogono

Življenja ne zavoziš

Življenja ne zavoziš.

Lahko samo voziš
preudarno, pohlevno,
sunkovito, silovito,
domiselno, domišljavo.

Jecljavo.

Bahavo.

Hitiš in prehitevaš.

Obvoziš, povoziš

ovire

v glavi in onstran

potopne stebričke in redarje.

Zaviraš, drsiš, se zagozdiš, zaletiš.

Vijugaš.

Drviš.

V prtljažniku štrlina - čudna misel,

ostra britev želje.

Zlasti sanje

so zahtevne

za prevoz in parkiranje.

Označi jih z rdečo ruto,

naj bo tovor viden

udeležencem v prometu.

Ni zavoženega življenja.
So krožišča, križišča,
odcepi,
dvopasovnice, večpasovnice, enosmerne, dvosmerne.
Še iz slepe ulice lahko zapelješ vzvratno.
Življenja ne zavoziš.

Nič ni zastonj

Pet centov za vrečko in kruh za pol cene
uro pred zaprtjem
trgovine.
Nič ni zastonj. Še nasmehi ne, pa čeprav postani,
borni,
izžeti, pripeti
na usta prodajalcev.
Postelja in pralni stroj z odlogom plačila
in hiša na kreditni krč.
Nič ni zastonj

razen deteca.
Dobiš sestavljenega ali po kosih:
seme, jajčece,
ohišje na devet mesecev,
plačaš samo najem,
potne stroške darovalca,
obratovalne za maternico,

embalažo,
prevoz v hladilni torbi za
piknik.

Nič ni zastonj
razen deteca.

Seme z modrimi očmi,
diplomirano jajčece po internetu zgolj s poštnino
a brez davka, ker je neprecenljivo
zastonj detece.

Urška Pečkaj

Tvoj jezik je bič,
ki nežno zadaja udarce.

Odpira mojo ranljivost,
da drhtim v svetlikanju novega obzorja
za široko zaprtimi vekami.

Iz oči umijem jutro in najdem prazen prostor
v odsevu dneva na ogledalu.

Zakaj omama tvojih ustnic zarezhe v jutro
kakor nož v neobranjen trebuh?

Širiš samo strup in grenkobo,
a ne morem se upreti tej zvrhani čaši,
ki ponuja vrtinec okusov...

Izbruham te, gabi se mi tvoj okus
ker ga razdajaš kot kurba svoj nasmeh.

Trepečem pred enakimi jutri...

Nekaj trenutkov grenkobe iz ustnic
mi da več kot monoton utrip srca.

Anja Silovšek

Dnevniški zapisi januarjev

Januarsko jutro je surovo pometlo z breztežno plavajočo gmoto ovčjega decembra. Vse maškarade humanizma so sprevrgele se v očiščeno bledico iz nians pričakovanja, ki se razlega v slehernem odtenku zgrbljene pozabe. Okušaš imena, a začetek iz neštevnih smrtnosti vedno ostaja tisti, vedno prav tak, enak in isti in vedno trudiš se ga znova imenovati, da iz besede zrasla bi odrešitev. Tvoje peruti so vse težje, ko čutiš jeklene privohe pomladi, v januarskem jutru veš, da bo rodila le raztreščena ogleddala in vsa imena so peščena končnost tvojih oblik.

Potencialna eksaktnost

Si daljava stola
na potenco ¹⁰⁰⁰ milj
obilje iz pogleda
na bližino naključja
nema si nasladnost
na prebeglosti sledi
in tišina si
razpaslih stišij
na daljavo stola
na potenco ¹⁰⁰⁰ milj

Sandra Erpe

Tolmač

Mokri dragulji,
ki padajo k tlom,
zavidajo potezam
njenih čutnih ustnic.

Izhlapim. Spet in spet-moram.
Moram.

Presahnejo naj mi oči,
če je to, kar hočem, le navdih telesa.

Mokri dragulji.
Drugi ližejo jih kakor psi:
naj bo it iz tal in iz klopi,
iz sten celo!
Ti ostajaš slep-presahnjen.

Naj zbledi presladka voda;
postaja vse preveč omamna.
Namesto ženske hočeš sanje.

Razbijejo naj se! Prekleti dragulji!
Misel kot škatla;
premekha, da obstanem-
a oglata preveč, da obležim.

»Ptica! Bodi ptica!« kriknem,
»Sem le Sanjač.«

Majda Arhnauer Subašič

Neznanec nekega vogala

Stal je tam. Vsak dan. Naslonjen na zid in opirajoč se na berglo. S praznim pogledom, zazrtim nekam v daljavo. Ne meneč se za množico, ki je valovala mimo. Kot privid nesnovnega sveta. Tedni in meseci so prehajali drug v drugega; pripekajoče poletje se je prevesilo v turobno jesen, ki se je umikala mrzlemu pišu prihajajoče zime. On pa je vztrajal na svojem vogalu. Morda le za spoznanje bolj sključen in pogreznjen sam vase. Ujet v svet, ki je že davno oledenel. Vanj ni spustil nikogar več. Svojo ranljivo sredico, svoj pravi jaz, je zavaroval z neprebojnim obzidjem. Ogradil se je pred svetom, postavil ločnico, ki je ni mogel prestopiti nihče. Zavestno je sprejel odločitev, da se umakne vase in ne dopusti nikomur več, da bi posegel v njegov sveti prostor. Prostovoljno se je podal v svoje lastno ujetništvo. Svet zunaj je zanj prenehal obstajati. Tam so ostali tudi spomini. In z njimi povezane bolečine. Stiske, ki so ga nekoč grabile za vrat in mu niso dopustile, da bi svobodno zadihal. Prizori, ki so se kot jeklo zarežali v dušo in jo mrcvarili še leta. V nočeh brez sna so se vračali v njegovo zavest. Podoživljaj jih je v vseh njihovi grozljivosti. Vedno znova so bičali njegovo razboleno notranjost. Kot bi sipali sol na nikoli zaceljene rane. Viharji spominov so divjali v njem, se vrtinčili in ga nemočnega srkali vase. Zvijal se je v peklenškem plesu podob, ki so neizbrisno zaznamovale njegovo otroštvo in še dolgo odzvanjale v njem ...

... droben, nebogljen fantič se je stiskal v kot in si skušal zakriti obraz ... kriki in jok sorojencev so parali zrak ... negibno telo je ležalo na tleh ... telo očeta, ki ga je puškino kopito tujega vojaka zbil na tla ... nečloveški glasovi matere, ki sta jo neznanca vlekla skozi vrata ... nikoli več je ni videl, le slišal je praviti, da so njeno truplo našli ob potoku ... zmrcvarjeno, skoraj golo ...

Oživel so tudi spomini na dan, ko se je zadnjikrat ozrl na vas, kjer je preživel prva brezskrbna leta otroštva ...

... v nebo dvigajoči se dim in zublji plamenov, ki požirajo njemu dragi svet ... edini, ki ga je dotlej poznal ... pokanje granat, ki odmeva v večerni mrak ... glasovi, ki priganjajo ... brezglavi beg proti gozdu ... bose noge, ki se zapletajo v vejevje ... tema, ki zagrne zavest in parajoča bolečina, ki ji ni videti konca ...

Nikoli več ni našel miru. Koščka sveta, kjer bi se zares ustalil in na novo pognal korenine. Neznanci v belem so se trudili, da bi mu pomagali na novo sestaviti sestavljanko razdrobljenega življenja, a zaman. Koščki duše so se porazgubili. Ostali so med krvjo in požganinami njegove vasi. Za večno poteptani med ruševinami. Tujci prijaznih nasmehov in toplih oči so mu skušali vlitati novo upanje. Z božajočimi besedami in nežnimi kretnjami so ga skušali omehčati. Bal se jih je. Kot ranjena žival se je zatekal v svoj svet, kjer je v praznini lastne bolečine iskal varnost. Ni jim dopuščal, da bi mu sledili. Vstop v pekel svoje bolečine je neprodušno zaprl.

Kasneje je počasi sestavljal drobce svojega in mnogih še življenj in jih skušal uokviriti. Slika se je počasi risala pred njim. Počasi je razumel, dojel pa nikoli, da je takrat

divjala vojna. On in njegovi naj bi bili drugačni. Verovali naj bi v drugega boga, slavili druge svetnike, praznovali drugačne običaje. Se veselili drugih stvari. Imeli drugačno kri, poreklo, prednike. Živeli drugače. Mislili in čutili drugače. Nikoli ni mogel dojeti, kako drugače. Tudi on in njegovi so bili kot oni drugi. Radostile so jih iste stvari. Jokali so enako kot oni. Jezile so jih podobne zadeve. Njihov smeh je zvenel prav tako kot smeh onih drugih. Oboji so vendar ljubili svoje bližnje, bili ponosni na svoje starše, si želeli užiti miren dan in nekoč za vselej položiti svoje telo v domačo zemljo. Blizu svojih. Tistih, ki so jih ljubili in spoštovali.

Sprijaznil se je z mislijo, da nikoli ne bo doumel nekaterih resnic. Najbolj preprostih, a prav zato univerzalnih. Leta in leta, ki jih je prebil v zavodih in domovih med tujimi ljudmi, se je spraševal enako. Le injekcije in čarobne pilule pozabljenja, ki jih je dobival vsako jutro in večer, dokler je bival v stavbi z debelimi zidovi, so pomagale omamiti njegove misli in takrat se je njegov razum prenehal spraševati. Debeli zidovi so ogradiťi tudi njegovo dušo in le redko kdo je sčasoma vsaj malo prodrł v jedro njegove bolečine. Sam se je spoprijemal z njo. Na nek način mu je postala domača. Prijazna znanka, ki bi jo morda celo pogrešal, če bi ga zapustila. Nekakšna podpora mu je bila, tako kot večna bergla, ki ga je zvesto spremljala že leta. Od tedaj, ko ga je kot fantiča med begom v gozd zadela granata in je izgubil nogo. Takrat je izgubil tudi sebe. Zavest o sebi kot bitju, ki je vredno spoštovanja in ljubezni. Tista noč ga je spremenila v vedno begajočega iztrganca iz sveta, ki se je izgubil v plamenih. Nikoli več se ni dvignil iz prahu pogorišča.

Kot tavajoča senca je blodil, dokler ni našel prostora na vogalu tujega mesta. Hladen zid mu je ponudil mir. Ljudje so hodili mimo. Ni spadal v njihov svet, čeprav je bil njegova stalnica. Tako drugačen je bil. V vseh pogledih. A globoko v sebi je bil prav tak kot vsi, ki smo se rodili v ta svet, da bi v njem uresničili hrepenenje po sprejetosti in ljubezni.

Vsako mesto ima vogale, kjer se zbirajo naplavine usod življenja. Hladni zidovi, kjer izgubljene duše najdejo zavetje, vsrkajo vase njihove zgodbe in jih hranijo še desetletja ali morda celo stoletja. Ko bi le znali in hoteli prisluhniti nememu šepetu, s katerim nas kličejo, da se ozremo naokoli in za maskami ljudi opazimo – človeka. V pogledu njegovih oči bi morda kot v ogledalu uzrli svoj odsev. Mogoče bi nas prešinilo spoznanje, kako negotova in krhka je pravzaprav sreča in kako malo je potrebno, da se poruši ravnovesje. V usodi bi prepoznali muhasto gospo, katere igra nam lahko vsak hip razblini sanje in nas pahne stran od svojih polnih prsi blagostanja. Morda nam zatem kot v posmeh milostno ponudi hladen vogal, v katerega zavetju najdemo poslednjo oporo.